

HRVATSKA ZAJEDNICA SAMOSTALNIH UMJETNIKA CROATIAN FREELANCE ARTISTS' ASSOCIATION

Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika osnovana je 1965. godine
Croatian freelance artists' association was founded in 1965.

Godišnji program rada Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika za 2024. godinu

Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika, Zagreb, Trg Josipa Jurja Strossmayera 4, u dalnjem tekstu: **HZSU, je udruga samostalnih umjetnika koja djeluje već pola stoljeća i kao takva je jedinstvena jer su na temelju članka 24. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva („Narodne novine“, broj: 43/96. i 44/96. - ispravak; u dalnjem tekstu: Zakon), prema Ugovoru o obavljanju stručnih i administrativnih poslova za stručno povjerenstvo za priznavanje prava samostalnih umjetnika, na HZSU prenesene javne ovlasti temeljem kojih obavlja stručne i administrativne poslove u upravnom postupku po zahtjevima samostalnih umjetnika i poslove vezane uz rad Stručnih povjerenstava za priznavanje prava samostalnih umjetnika (u dalnjem tekstu: Stručno povjerenstvo).**

Pravilnikom o načinu i uvjetima za priznavanje prava samostalnih umjetnika na uplatu obveznih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava proračuna Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 91/15.; u dalnjem tekstu: Pravilnik), propisan je rad Stručnog povjerenstva kao tijela Republike Hrvatske koje ima zaseban **pečat s grbom Republike Hrvatske**.

Osim poslova prenesenih javnih ovlasti, HZSU djeluje i kao udruga te je aktivni sudionik u kreiranju unutarnje i vanjske kulturne politike vezane uz sustav samostalnih umjetnika te dio radnih skupina za izradu referentnih zakona i pravilnika, a Stručna služba HZSU-a je važan oslonac samostalnim umjetnicima kojima pruža stručnu pomoć u njihovom poslovanju i umjetničkom djelovanju.

Zbog specifičnosti obavljanja redovite djelatnosti HZSU-a, potrebno je naglasiti da je HZSU udruga samostalnih umjetnika kojima je u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika priznato pravo na uplatu doprinosa iz sredstava proračuna Republike Hrvatske.

Za obavljanje stručnih i administrativnih poslova HZSU ima Stručnu službu.

Stručna služba HZSU-a obavlja:

1. poslove u skladu s odredbama Zakona o udrugama, za tijela upravljanja HZSU-a i administrativne poslove predviđene Statutom HZSU-a;
2. stručne i administrativne poslove u postupku po zahtjevima samostalnih umjetnika za priznavanje prava i reviziju priznatih prava, poslove vezane za rad Stručnih povjerenstava za priznavanje prava samostalnih umjetnika, u dalnjem tekstu: Stručna povjerenstva te poslove propisane Pravilnikom.

1. Poslovi u skladu s odredbama Zakona o udrugama, za tijela upravljanja HZSU-a i poslovi predviđeni Statutom HZSU-a

- organizira, saziva, priprema i zapisnički evidentira rad sjednica tijela upravljanja u HZSU:

- Upravni odbor HZSU-a,
 - Skupština HZSU-a.;
- izvješće umjetničke strukovne udruge o isteku mandata u tijelima upravljanja te traži novi prijedlog predstavnika za tijela upravljanja, nakon čega provodi izbore po područjima umjetničkih stvaralaštava u HZSU-u te po održanim izborima dostavlja izvješće Gradskom uredu za opću upravu;
 - realizira odluke tijela upravljanja HZSU-a;
 - radi na prijedlogu općih akata HZSU-a;
 - u koordinaciji s Ministarstvom kulture i medija i umjetničkim strukovnim udrugama provodi postupak izmjene i dopune prijedloga Pravilnika glede kriterija za priznavanje i reviziju priznatih prava samostalnih umjetnika na uplatu doprinosa iz sredstava proračuna Republike Hrvatske;
 - u koordinaciji s ostalim ministarstvima i poreznim upravama koordinira rad u svezi s primjenom zakonskih propisa kod obavljanja profesionalne samostalne umjetničke djelatnosti;
 - izvješće profesionalne samostalne umjetnike o svakoj izmjeni i dopuni zakonskih propisa za obavljanje profesionalne samostalne umjetničke djelatnosti te iste oglašava na Internetskim stranicama HZSU-a;
 - izvješće tijela upravljanja o svome radu;
 - prema Zakonu o finansijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, vodi evidenciju svih poslovnih događaja, bankovnih izvoda, ulaznih i izlaznih računa, periodičnih i završnih računa Stručne službe HZSU-a;
 - radi finansijski plan za poslovanje Stručne službe HZSU-a;
 - prati zakonske propise iz djelokruga rada i postupa u skladu s istima.

1.1. Poslovi vezani za svakodnevni rad s članovima HZSU-a i ostalim strankama

- glede obavljanja profesionalne samostalne umjetničke djelatnosti, Stručna služba HZSU-a svakodnevno u radu sa strankama odgovara na upite samostalnih umjetnika i svih ostalih stranaka osobno te ih informira i educira o najnovijim propisima u vezi s obavljanjem njihove djelatnosti.
- odgovara na sve upite članova HZSU-a, onih koji su to nekada bili te onih koji žele postati članovi HZSU-a, telefonski, poštom i elektroničkom poštom;
- informira sve zainteresirane o primjeni zakonskih odredbi kod:
 - Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva,
 - Zakona o porezu na dohodak,
 - Zakona o porezu na dodanu vrijednost,
 - Zakona o doprinosima,
 - Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
 - Zakona o pravu na pristup informacijama
 - Zakona o zaštiti osobnih podataka
 - Zakona o parničnom postupku
 - Carinskog zakona, itd.;

- za obavljanje profesionalne samostalne umjetničke djelatnosti, u skladu sa zakonskim odredbama, sve je češće potrebno izdavanje određenih potvrda (godišnje se izda otprilike 6000 potvrda) kao što su: potvrde o profesionalnom obavljanju samostalne umjetničke djelatnosti uz matični i osobni identifikacijski broj, potvrde za neoporezivi dio umjetničkog autorskog honorara za umjetničko djelo uz dokaz o statusu u osiguranju (Potvrda koju isključivo izdaje HZSU, na temelju Pravilnika o doprinosima), potvrde za dječji doplatak i dječji vrtić, potvrde za izradu pečata, reguliranje žiro računa u banci, kreditne kartice, kredite, dobivanje vize pri odlasku u inozemstvo, izvoz autorskih djela u inozemstvo, uvoz opreme i repromaterijala koja se ne proizvodi u RH itd.; izdaje potrebne preporuke profesionalnim samostalnim umjetnicima pri podnošenju zahtjeva za korištenje radnog i stambenog prostora, dodjelu stipendija za studijska putovanja, dodjelu stalne novčane nadoknade zaslužnim osobama, itd.

2. Stručna služba HZSU-a, u sklopu redovite djelatnosti, obavlja i poslove za Stručna povjerenstva, kako slijedi:

- poziva imenovane umjetničke strukovne udruge s popisa (članak 10. i 11. Pravilnika) i Ministarstvo kulture i medija (članak 10. Pravilnika) da dostave popis imenovanih članova i zamjenika članova Stručnih povjerenstava, nakon čega Upravni odbor verificira mandat članova Stručnih povjerenstava i njihovih zamjenika imenovanih od umjetničkih strukovnih udruga;
- radi finansijski plan potrebnih sredstava glede uplate doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje samostalnih umjetnika iz sredstava proračuna Republike Hrvatske;
- obavlja poslove po zahtjevima glede priznavanja prava na uplatu doprinosa;
- provodi reviziju priznatih prava na uplatu doprinosa.

2.1. Poslovi glede priznavanja prava na uplatu doprinosa

- zaprima zahtjeve s potrebnom dokumentacijom o javnom umjetničkom djelovanju;
- kompletira zaprimljene zahtjeve, razvrstava ih po područjima umjetničkih stvaralaštava i utvrđuje je li zaprimljena dokumentacija uz zahtjev potpuna te ako nije, Stručna služba je u obvezi u skladu s odredbama Zakona o općem upravnom postupku, u dalnjem tekstu: ZUP-a, obavijestiti podnositelja zahtjeva za dopunu dokumentacije u određenom roku;
- poziva članove Stručnih povjerenstava i organizira rad sjednica Stručnih povjerenstava koja razmatraju podnesene zahtjeve i donose odluke o podnesenim zahtjevima, u skladu s odredbama Pravilnika;
- vodi zapisnike sa sjednica Stručnih povjerenstava;
- po odluci Stručnih povjerenstava, Stručna služba piše zapisnike i rješenja podnositeljima zahtjeva, nakon čega poziva predsjedatelje Stručnih povjerenstava za potpis donešenih rješenja i zapisnika;
- rješenja Stručnih povjerenstava Stručna služba dostavlja na naknadno odobrenje ministrici kulture i medija, a nakon naknadnog odobrenja, rješenja se dostavljaju podnositeljima zahtjeva, uz kompletну zaprimljenu dokumentaciju o javnom umjetničkom djelovanju.

2.1.1. Poslovi vezani uz pozitivno riješene zahtjeve od strane Stručnih povjerenstava

- Stručna služba izvješćuje samostalne umjetnike o pravima i obvezama pri obavljanju samostalne umjetničke djelatnosti u skladu s odredbama Zakona te potražuje potrebnu dokumentaciju za prijave osiguranja;
- nakon prikupljene potrebne dokumentacije za prijave osiguranja, ispunjava potrebne prijave osiguranja za samostalne umjetnike kojima je priznato pravo na uplatu doprinosa te ih dostavlja Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (HZMO) i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (HZZO);
- obavještava samostalne umjetnike o potreboj dokumentacije za prijavu članova uže obitelji, ukoliko nisu osigurani po nekoj drugoj osnovi;
- nakon realiziranih prijava osiguranja u HZMO-u i HZZO-u, ažurira bazu podataka prijavljenih samostalnih umjetnika u HZSU-u s osobnim podacima, registarskim, matičnim i osobnim identifikacijskim brojevima;
- o broju samostalnih umjetnika kojima je priznato pravo na uplatu obveznih doprinosa izvješćuje Državni zavod za statistiku i potražuje matične brojeve potrebne za vođenje Registra slobodnih zanimanja;
- nakon zaprimanja dodijeljenih matičnih brojeva Stručna služba dostavlja samostalnim umjetnicima:
 - potvrde s matičnim brojevima i šifrom djelatnosti dodijeljenih od Državnog zavoda za statistiku za vođenje Registra slobodnih zanimanja,
 - prijave osiguranja od strane HZZO-a koje im koriste za zdravstvenu zaštitu do izrade zdravstvenih iskaznica;
- po izradi zdravstvenih iskaznica u HZZO-u, Stručna služba iste preuzima i preporučenom pošiljkom dostavlja samostalnim umjetnicima i članovima uže obitelji na adresu stanovanja (a zbog ne preuzimanja preporučenih pošiljki, česti su povrati pa se zdravstvene iskaznice dostavljaju po nekoliko puta). Dodatni problem za Stručnu službu predstavlja gubljenje zdravstvenih iskaznica od strane samostalnih umjetnika, tada Stručna služba prolazi ponovno isti postupak, od prijave do distribucije zdravstvenih iskaznica;
- svaka promjena mjesta prebivališta odnosno prezimena ili rođenje djeteta zahtjeva ponovne prijave na HZMO i HZZO, za što je potrebna određena dokumentacija, što svakodnevno povećava obim poslova Stručne službe HZSU-a;
- nakon dostave izmijenjenih podataka za samostalnog umjetnika od HZMO-a i HZZO-a, Stručna služba je u obvezi unijeti podatke za svakog samostalnog umjetnika pojedinačno, prema primarnim područjima umjetničkih stvaralaštava, u bazu podataka pri HZSU-u;
- na temelju zaduženja doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje samostalnih umjetnika u koordinaciji s HZMO-om i HZZO-om usklađuje popis, kontrolira podatke i zaduženja za samostalne umjetnike;
- vodi evidenciju uplaćenih doprinosa samostalnih umjetnika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje;
- evidentira bolovanje i HZZO-u dostavlja potvrde o osnovicama osiguranja za isplatu naknada zbog bolovanja prema područjima prebivališta samostalnih umjetnika;
- zbog velike fluktuacije samostalnih umjetnika u HZSU-u, osim prijavljivanja samostalnih umjetnika kojima je priznato pravo na uplatu doprinosa, veliki je broj odlazaka samostalnih umjetnika u radni odnos (u većini slučajeva na određeno vrijeme zbog čega, pri odlasku u radni odnos, na temelju zahtjeva samostalnog umjetnika Stručna služba odjavljuje umjetnika na HZMO i HZZO, a za one koji su bili u radnom

odnosu na određeno vrijeme do 2 godine, nakon podnošenja zahtjeva za obnovu prava na uplatu doprinosa i povratka u HZSU, Stručna služba HZSU-a ponovno prijavljuje samostalne umjetnike na HZMO i HZZO). Veliki problem predstavlja odlazak samostalnih umjetnika u radni odnos na nekoliko dana (čak i na jedan dan) i ponovni povratak u HZSU, u toku jednog mjeseca i po nekoliko puta. Stručna služba HZSU-a svaki put radi odjave i ponovne prijave osiguranja. Nepostojanje koordinacije između HZMO-a, HZZO-a, Porezne uprave i HZSU-a predstavlja problem, jer neki samostalni umjetnici odlaze u radni odnos, a da o istome nisu obavijestili HZSU, zbog čega su česte odjave osiguranja izvan propisanih rokova (ne mogu biti osigurani po dvije osnove, a HZSU ne sazna pravovremeno okolnosti).

- kompletira evidenciju:
 - ukupno ostvarenog radnog staža,
 - evidenciju broja godina javnog umjetničkog djelovanja,
 - godina starosti života,

nakon čega unosi sve prethodno navedeno u bazu podataka te vodi evidenciju samostalnih umjetnika u skladu s odredbama Zakona o udružama, Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

- izvješćuje samostalne umjetnike o mogućnosti korištenja prava iz mirovinskog osiguranja (prijevremena odnosno starosna mirovina), pomaže im popuniti obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva za priznavanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu, nakon čega odjavljuje samostalne umjetnike iz HZMO-a i HZZO-a i ispunjava im zahtjev za priznavanje prava iz mirovinskog osiguranja;
- s ovjerenim odjavama odnosno prijavama osiguranja, ažurira podatke na računalu i u evidenciji članstva, te kompletira umjetničke dosjce svih odjavljenih i prijavljenih samostalnih umjetnika. Na temelju sporazuma s Hrvatskim državnim arhivom i Ministarstvom kulture i medija, dokumentacija HZSU-a se redovito otprema u Hrvatski državni arhiv;

2.1.2. Poslovi vezani uz negativno riješene zahtjeve od strane Stručnih povjerenstava

- podnositeljima zahtjeva kojima je Stručno povjerenstvo negativno riješilo zahtjev za priznavanje prava na uplatu doprinosa, Stručna služba kompletira rješenja s dokumentacijom o javnom umjetničkom djelovanju te dio potrebne dokumentacije odlaže u dosjee umjetnika, a rješenja s dokumentacijom o javnom umjetničkom djelovanju preporučenom posiljkom uz poštansku povratnicu dostavlja svakom samostalnom umjetniku - podnositelju zahtjeva, gdje Stručna služba poduzima niz radnji, zbog otežanih okolnosti dostave, odnosno preuzimanja poslane dokumentacije; u skladu s odredbama Pravilnika, podnositelji zahtjeva kojima je Stručno povjerenstvo negativno riješilo zahtjev u zadanom roku imaju pravo pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

2.2. Postupak kod revizije priznatih prava na uplatu doprinosa

U skladu s člankom 8. Zakona i člankom 27. Pravilnika, Stručno povjerenstvo će po službenoj dužnosti provesti reviziju priznatih prava samostalnom umjetniku na uplatu doprinosa na temelju umjetničkog stvaralaštva za posljednjih pet kalendarskih godina - svakih pet godina.

S obzirom na to da se zahtjevi za priznavanje prava na uplatu doprinosa podnose i rješavaju svake godine, u skladu s navedenim i revizija priznatih prava provodi se svake godine.

Prema važećim propisima, umjetničko stvaralaštvo i javno djelovanje samostalnog umjetnika ne podliježe kriterijima za reviziju priznatog prava na uplatu doprinosa, nakon isteka određenog broja godina javnog umjetničkog djelovanja na njegovom primarnom području umjetničkog stvaralaštva i to:

- a) baletno-plesno stvaralaštvo: plesač - nakon 18 godina
- b) glazbeno stvaralaštvo: operni pjevač i svirač puhačkog instrumenta - nakon 20 godina
- c) svi drugi samostalni umjetnici - nakon 25 godina.

Za sve prethodno navedeno potrebna je točna evidencija u bazi podataka, što zahtjeva pravovremeno ažuriranje podataka.

Kod revizije priznatih prava obavljaju se također svi poslovi kao i kod zaprimanja zahtjeva za priznavanje prava na uplatu doprinosa, uz napomenu da je 15 dana prije pokretanja postupka revizije, Stručna služba HZSU-a u obvezi preporučenom pošiljkom, uz poštansku povratnicu, obavijestiti samostalne umjetnike o provođenju postupka revizije priznatih prava na uplatu doprinosa.

U tijeku zaprimanja i razmatranja zahtjeva kod revizije priznatih prava na uplatu doprinosa, Stručna služba HZSU-a kompletira zaprimljene zahtjeve, razvrstava ih po područjima umjetničkih stvaralaštava i utvrđuje je li zaprimljena dokumentacija uz zahtjev potpuna te ako nije, Stručna služba HZSU-a je u obvezi u skladu s odredbama ZUP-a obavijestiti podnositelja zahtjeva za dopunu dokumentacije u određenom roku.

U skladu s odredbama Zakona i Pravilnika, Stručna povjerenstva donose rješenja, naknadno ih odobrava ministrica kulture i medija, a Stručna služba HZSU-a postupa po istima.

Zagreb, 28.11.2023.

Pripremila:

Voditeljica finansijske službe
Ivana Krolo, univ. mag. oec.

Upravitelj
Alen Šćekar, univ. mag. pol.